

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Radana Malíka a soudkyň JUDr. Lenky Kaniové a JUDr. Lenky Matyášové v právní věci žalobce: **L. F.**, proti žalovanému: **Magistrát města Brna**, se sídlem Malinovského náměstí 3, Brno, za účasti: 1. Proelia s.r.o., se sídlem Cacovická 16/12, Brno, zastoupená Mgr. Vladimírem Enenklem, advokátem se sídlem Orlí 18, Brno, 2. Komerční banka, a. s., se sídlem Na Příkopě 33, Praha 1, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 5. 3. 2013, č. j. MMB/0065127/2013, sp. zn. OUSR/MMB/0027092/2013/2, vedené u Krajského soudu v Brně pod sp. zn. 62 A 22/2013, o návrhu žalobce na určení lhůty k provedení procesního úkonu dle § 174a zákona č. 6/2002 Sb.,

t a k t o :

- I. Návrh **s e z a m í t á**.
- II. Navrhovatel **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Návrhem ze dne 20. 9. 2013, doručeným Krajskému soudu v Brně (dále jen „krajský soud“) dne 24. 9. 2013 a tímto soudem předloženým Nejvyššímu správnímu soudu dne 26. 9. 2013, se žalobce (dále jen „navrhovatel“) domáhá určení lhůty k provedení procesního úkonu dle § 174a zákona č. 6/2002 Sb., o soudech, soudcích, přísedících a státní správě soudů a o změně některých dalších zákonů (zákon o soudech a soudcích), a to rozhodnutí ve věci vedené u krajského soudu pod sp. zn. 62 A 22/2013. Svůj návrh odůvodnil tím, že v dané věci jde o žalobu proti rozhodnutí o umístění stavby. Toto rozhodnutí je podkladem, který pouští budoucí stavbu do území, a podkladem pro samotné povolení stavby. Územní řízení je tak pro samotnou existenci stavby zásadní, v něm se koncentrují všechna dílčí rozhodnutí o námitkách účastníků řízení. Ty se tak neřeší v dalších řízeních směřujících k faktickému povolení stavby. V daném případě se nejedná o akademické otázky, neboť se samotnou stavbou již bylo započato. Ve věci tak hrozí nebezpečí, že v době rozhodování krajského soudu již bude stavba dokončena a rozhodování soudu o územním rozhodnutí pozbude svého smyslu. Navrhovateli tak nebude poskytnuta ochrana jeho práv včas.

Navrhovatel ve výše uvedených okolnostech spatřuje důvody pro přiznání odkladného účinku a přednostního vyřízení žaloby. Protože krajský soud o návrhu na přiznání odkladného účinku žalobě navrhovatele již rozhodl, navrhovatel předpokládá, že se soud se spisovým materiálem seznámil dostatečně na to, aby rozhodl o věci samé. To platí zvláště za situace, kdy netrvá na veřejném projednání žaloby. Dle navrhovatele není v rozporu s § 56 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen

„s. ř. s.), pokud krajský soud společně s rozhodnutím o návrhu na přiznání odkladného účinku rozhodne i ve věci samé. Navrhovatel svou argumentaci uzavřel tím, že bagatelizováním skutečnosti, že se stavbou bylo již započato, a neakceptací postupu podle § 56 odst. 1 s. ř. s., dochází k porušení jeho práva na spravedlivý proces, a to bez ohledu na tu skutečnost, že žalobu podal před půl rokem. Je to právě zahájení stavby, které věc projednávanou krajským soudem překlopilo do přednostního režimu.

K návrhu se vyjádřil soudce senátu, který je příslušný ve věci rozhodnout. Uvedl, že návrh na přiznání odkladného účinku žalobě navrhovatele krajský soud zamítl, protože tvrzená újma (realizace stavby a ohrožení pohody bydlení) nehrozila v přímé souvislosti s napadeným rozhodnutím. Územní rozhodnutí není rozhodnutím, na jehož základě by vlastní stavba byla realizována. Tím je stavební povolení. Napadené územní rozhodnutí tak nevyvolává nevratné účinky, kterým by do rozhodnutí o věci samé bylo třeba zamezit. Územní rozhodnutí je sice pro zahájení stavby nezbytné, nicméně nepřiznáním odkladného účinku žalobě proti tomuto rozhodnutí nemůže dojít k započetí či dokončení stavby. Územní rozhodnutí totiž právo k zahájení stavby nezakládá.

Žaloba byla krajskému soudu doručena 9. 4. 2013, její doplnění dne 21. 5. 2013. Dne 9. 5. 2013 krajský soud zamítl návrh na přiznání odkladného účinku. Dne 19. 7. 2013 byla žaloba zaslána žalovanému k vyjádření. Vyjádření žalovaného bylo společně se správním spisem soudu doručeno dne 19. 8. 2013. Krajskému soudu byl také dne 26. 8. 2013 doručen návrh na přednostní projednání věci, na který soud navrhovateli dne 9. 9. 2013 sdělil, že důvody pro přednostní projednání neshledal. Dne 23. 9. 2013 vyšší soudní úřednice dala pokyn k zaslání vyjádření žalovaného navrhovateli. Následujícího dne krajský soud obdržel nyní projednávaný návrh na provedení procesního úkonu.

Krajský soud má dále za to, že k tvrzenému zahájení stavby jistě nedošlo na základě napadeného územního rozhodnutí. Bylo-li v mezidobí vydáno i stavební povolení, navrhovateli nic nebrání v tom, aby se opravnými prostředky bránil proti tomuto rozhodnutí, a to včetně podání správní žaloby a návrhu na přiznání odkladného účinku ve spojení s touto žalobou. Navrhovatel žalobu proti stavebnímu povolení nepodal (nebo tato skutečnost není krajskému soudu známa), nemůže tak tuto skutečnost nahrazovat návrhem na přednostní projednání věci.

Nejvyšší správní soud po posouzení obsahu spisu krajského soudu a jeho procesních úkonů konstatuje, že návrh na určení lhůty k provedení procesního úkonu není důvodný.

Řízení o návrhu na určení lhůty k provedení procesního úkonu, upravené v § 174a zákona o soudech a soudcích, představuje promítnutí zásad spravedlivého procesu z hlediska naplnění práva účastníka nebo jiné strany řízení na projednání jeho věci bez zbytečných průtahů, zakotveného zejména v ustanovení čl. 38 odst. 2 Listiny základních práv a svobod, do řízení probíhajícího před soudem.

Při rozhodování o návrhu na určení lhůty k provedení procesního úkonu může příslušný soud stanovit lhůtu jen k provedení takového procesního úkonu, u něhož jsou v návrhu namítány (tvrzeny) průtahy. Uvedený závěr vyplývá nejen z ustanovení § 174a odst. 2, věty druhé, zákona o soudech a soudcích (označení procesního úkonu, u něhož jsou namítány průtahy, je náležitostí návrhu, bez jejíhož splnění nelze v řízení pokračovat) a z ustanovení § 174a odst. 8, věty první, tohoto zákona (příslušný soud může určit lhůtu k provedení úkonu, u něhož jsou v návrhu namítány průtahy), ale zejména ze zásady nezávislosti soudů a soudců při projednávání a rozhodování sporů a jiných právních věcí, která nesmí být dotčena tím, že by příslušný soud

posuzoval - v rozporu se smyslem (účelem) řízení o návrhu na určení lhůty k provedení procesního úkonu - nejen otázku určení lhůty k provedení procesního úkonu, ale rovněž to, ve vztahu k jakému procesnímu úkonu nastaly v řízení průtahy.

V řízení podle § 174a zákona o soudech a soudcích tedy Nejvyšší správní soud rozhoduje o návrhu na určení lhůty. Znamená to, že zjistí-li neodůvodněné průtahy v řízení spočívající zejména v tom, že příslušný soud poté, kdy obdrží podání ve věci, v přiměřené době nečiní žádné úkony, věci se vůbec nezabývá, aniž by pro takový postup existovaly ospravedlnitelné důvody, anebo činí úkony s nedůvodnou časovou prodlevou, usnesením určí tomuto soudu lhůtu, ve které má úkon učinit, resp. ve které má rozhodnout.

Průtahy v řízení tak znamenají, že v soudním procesu dochází k neodůvodněně pomalému vyřizování věci napadlé příslušnému soudu či dokonce ke vzniku excesivního stavu, kdy dochází k nečinnosti soudu. Soud se tak při posuzování oprávněnosti návrhu na určení lhůty k provedení procesního úkonu zabývá otázkou, zda v řízení dochází k průtahům, s ohledem na složitost věci, význam předmětu řízení pro navrhovatele, postup účastníků nebo stran řízení a na dosavadní postup soudu.

Podstatné je však rovněž to, že krajský soud je podle § 56 odst. 1 s. ř. s. povinen zásadně projednávat a rozhodovat věci v pořadí, v jakém mu došly; to neplatí pouze tehdy, jsou-li u věci dány závažné důvody pro přednostní projednávání a rozhodování věci. Soud dle § 56 odst. 2 a 3 s. ř. s. projednává a rozhoduje přednostně návrhy na osvobození od soudních poplatků a návrhy na ustanovení zástupce, projednává a rozhoduje přednostně též žaloby proti nečinnosti správního orgánu a žaloby proti nezákonnému zásahu, pokynu nebo donucení správního orgánu, návrhy a žaloby ve věcech mezinárodní ochrany, rozhodnutí o správním vyhoštění, rozhodnutí o povinnosti opustit území, rozhodnutí o zajištění cizince, rozhodnutí o prodloužení doby trvání zajištění cizince, jakož i jiných rozhodnutí, jejichž důsledkem je omezení osobní svobody cizince, rozhodnutí o ukončení zvláštní ochrany a pomoci svědkům a dalším osobám v souvislosti s trestním řízením, jakož i další věci, stanoví-li tak zvláštní zákon.

V případě navrhovatele bylo žalobou napadeno územní rozhodnutí, věc tedy nespadá do přednostních věcí vyjmenovaných v § 56 odst. 2 a 3 s. ř. s. V úvahu tak přichází pouze možnost, že by ve věci navrhovatele byly dány *závažné důvody* pro přednostní projednání věci dle § 56 odst. 1 s. ř. s. O takový případ se však nejedná. Krajský soud v rozhodnutí o návrhu na přiznání odkladného účinku žalobě navrhovateli vysvětlil, proč napadené rozhodnutí nemůže působit újmu na jím tvrzených právech [shodně srovnej rozsudek Krajského soudu v Plzni ze dne 5. 11. 2004, č. j. 57 Ca 14/2004 – 40, publikovaný pod č. 455/2005 Sb. NSS, který ve vztahu ke starému stavebnímu zákonu dovodil, že „*povaha rozhodnutí o umístění stavby vylučuje obecně možnost přivodit újmu předpokládanou ustanovením § 73 odst. 2 s. ř. s., tj. újmu, kterou by bylo lze kvalifikovat jako nenabraditelnou, neboť toto rozhodnutí ještě nezakládá potenciálnímu stavebníkovi subjektivní právo stavět. Oprávnění stavebníka uskutečnit konkrétní stavbu (příp. změnu stavby) na konkrétním místě a za určitých podmínek je zřízeno až pravomocným stavebním povolením.*“]. Nepřiznáním odkladného účinku žalobě se posuzovaná věc sama o sobě nestane věcí přednostní.

Tvrzení stěžovatele o faktickém zahájení stavby není s ohledem na výše popsané závěry krajského soudu zvláštním důvodem pro přednostní projednání žaloby proti územnímu rozhodnutí. Byla-li stavba zahájena na základě stavebního povolení, navrhovateli jsou k dispozici právní prostředky obrany proti tomuto rozhodnutí (včetně případného návrhu na přiznání odkladného účinku žalobě proti stavebnímu povolení), pokud je stavba prováděna bez stavebního povolení, navrhovatel má možnost podat podnět k nařízení odstranění stavby dle § 129 zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavebního zákona),

ve znění pozdějších předpisů. Významné ovšem je, že faktické zahájení stavby není důvodem pro přednostní projednání žaloby proti územnímu rozhodnutí.

Z předloženého soudního spisu Nejvyšší správní soud zjistil, že krajským soudem shora popsaný průběh procesních kroků se shoduje s procesními úkony tímto soudem skutečně provedenými. Po posouzení tohoto spisového materiálu Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že návrh není oprávněný, neboť krajský soud nebyl v případě navrhovatele nečinný. Soud, jak vyplývá z předloženého spisového materiálu, se věcí po jejím obdržení řádně zabýval a činil postupně v přiměřené době procesní úkony, jejichž vykonání bylo ve věci zapotřebí tak, aby věc mohl projednat a rozhodnout, a to s přihlédnutím k pořadí, v jakém k němu došla (blíže viz shora uvedená rekapitulace spisu). Nelze tedy konstatovat, že byl ve shora uvedeném smyslu nečinný.

Na tomto závěru nemůže nic změnit ani seznámení soudu se spisovým materiálem, případně ta skutečnost, že navrhovatel souhlasí s rozhodnutím o věci samé bez jednání, neboť důsledkem těchto skutečností nemůže být ze strany soudu nerespektování zásady projednat a rozhodovat věci v takovém pořadí, v jakém k němu došly, s výjimkou věcí s režimem přednostního vyřizování, do kterého však věc navrhovatele z výše uvedených důvodů nespadá. Vyhovění tomuto návrhu by totiž ve svém důsledku znevýhodňovalo ty účastníky, jejichž žaloby napadly dříve než žaloba navrhovatele.

Nejvyšší správní soud ze všech shora uvedených důvodů neshledal ve věci průtahy, a proto návrh navrhovatele podle § 174a odst. 7 zákona o soudech a soudcích zamítl.

Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o § 174a odst. 8 zákona o soudech a soudcích, dle kterého stát hradí náklady řízení jen tehdy, je-li návrh uznán jako oprávněný. K tomu v projednávané věci nedošlo, proto Nejvyšší správní soud rozhodl tak, že navrhovatel nemá právo na náhradu nákladů řízení.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 15. října 2013

JUDr. Radan Malík
předseda senátu